

Човек који ми је испричао следећи догађај није то урадио званично. Није ми давао изјаву. Штавише, нисам сигуран да је уопште знао да сам новинар када је мањем друштву у којем сам и ја седео поверио шта му се догодило три дана пре атентата на Зорана Ђинђића. Зато му и не наводим име.

Елем, тај човек био је наш амбасадор у једној европској земљи. У недељу, 9. марта 2003. године, нашао се на пријему који је организовао амбасадор неке друге државе. У једном тренутку, пришао му је амерички амбасадор у том граду, који је такође био позван на прославу и са којим је овај наш до тада био у врло коректним односима. Американац је, међутим, овог пута био веома непријатан и љут:

- Како оног вашег Ђинђића није срамота да потезе питање Косова баш сада, док ми крваримо у Ираку?! Како га није срамота – беснео је амбасадор САД.

Наш амбасадор, затечен оваквим наступом америчког колеге, покушао је да му објасни да српска влада не види никакву везу између Ирака и Косова, као и да иницијатива за решавање косовског статуса није покушај да се минира америчка политика, већ да се санира горући српски проблем. Али, Американац није био задовољан одговором, већ је срдито процедио кроз зубе:

- May he rot in hell!

У преводу: нека труне у паклу. Мислио је на Ђинђића. Три дана касније, Зоран Ђинђић убијен је испред зграде Владе Србије.

У доба када сам чуо ову причу, пре непуне три године, радио сам у медију који за политику није био нимало заинтересован. Пошто нисам имао где да је пласирам, нисам ни затражио од амбасадора дозволу да је објавим. Он сам, додуше, није деловао превише конспиративно док нам је препричавао свој разговор са Американцем, нити је

нас неколико који смо га слушали заветовао на ћутање. Ипак, с обзиром на осетљивост теме, у јавност бих је, без претходне сагласности онога ко ми ју је и поверио, пустио само уз услов анонимности извора. Пошто амбасадора од тада нисам видео, овде му не наводим име. Ради минималног кредибилитета мене као аутора, навешћу само да амбасадор о којем је овде реч није Милан Ст. Протић (који марта 2003. чак и није био амбасадор).

Последњих неколико недеља често ми пада на памет ова прича, јер ми се чини да је стално има у глави и Борис Тадић, кога у овом тренутку, можда, неки амерички амбасадор критикује у разговору са српским амбасадором. Отприлике: "Како Тадића није срамота да гости Медведева и потписује споразуме са Кинезима, док Обама крвари не би ли ресетовао односе са целим светом?!"

Од "историјске" посете Џозефа Бајдена наовамо, наиме, Србија као да се све више удаљава од Америке, која се већ безмало двадесет година лудо забавља на Балкану – углавном на штету Срба. Иако су двосмислене изјаве потпредседника САД, а нарочито њихова удворичка тумачења у београдским медијима, Србију представиле малтене као најзначајнијег америчког савезника у региону, нашој спољној политици су у међувремену израсла два нова стуба: Москва и Пекинг. Пошто смо их раније имали два – Вашингтон и Брисел – и пошто у политици два и два некада заиста дају четири, сада имамо четири ослонца. Што је можда мали корак за Србију, која до скоро није имала ниједног ваљаног савезника, али је огроман за човечанство, које не памти да је иједна држава у историји успешно балансира на четири ослонца истовремено!

Шта су Бајден и Тадић разговарали тог дана вероватно ће остати тајна, али сва је прилика да српски председник од високог госта није добио никакве умирујуће или обећавајуће сигнале. Зато је министру спољних послова Вуку Јеремићу, као некоме ко, према честим сопственим признањима, само спроводи Тадићеву политику, наложено да убудуће жонглира на четири стуба. А коалицији која је добила изборе слоганом "Европа нема алтернативу" наређено да под хитно пронађе алтернативу, макар и несврстану.

Бела кућа, међутим, за разлику од просечног српског гласача не верује у бајковите поруке типа "и јаре и паре". Бела кућа зна да не може и Косово и Европа, као што не може и Вашингтон и Москва, или, не дај Боже, и Вашингтон и Пекинг. Бела кућа зна да није регистровала Србију за четири стуба, већ евентуално за један, и то тек када Младић стигне у Хаг, и то само ако се Србија приклони "Набуку", а не "Јужном току".

Касно Тадић до Пекинга стиже?

Пише: Миодраг Зарковић
понедељак, 31 август 2009 18:42

Тадић, са своје стране, зна да је Бела кућа, а посебно ЦИА, спремна на свашта кад је наљуते. Сигурно је чуо много прича које су сличне овој бившег амбасадора. Можда су га раније забављале, можда их је одбацивао као "теорије завере", али сада их сигурно узима са далеко мање резерве. Сада је кудикамо склонији томе да верује да га амерички амбасадори проклињу и проричу му пут у пакао. Зато се, ваљда, од Бајденове посете наовамо српски медији, иначе под великим утицајем управо Тадићеве странке, врло често баве питањима безбедности председника. Зато је, ваљда, све већи раскол између ДС и Г17, "најамеричкије" странке у Србији. Зато, ваљда, САД још нису послале новог амбасадора у Београд и зато је, ваљда, Камерон Мантер "награђен" службом у Багдаду.

То што на Бориса Тадића нико још није покушао атентат не мора да значи да Ивица Дачић сјајно обавља свој посао. Можда значи да је све ово што сте прочитали приглупо наклапање и да вам "дођем" ове минуте које сте потрошили читајући га. Али, зар вам није необично то што је српски споразум са Кином, потписан у истом месецу у којем је заказана посета руског председника Београду, много подробније анализиран по англосаксонским него по српским медијима? Примера ради, Би-Би-Си је направио специјалну емисију о српско-кинеском стратешком партнерству, док је амерички истраживачки центар "Стратфор" истим поводом објавио исцрпан аналитички текст! А овде је очигледан заокрет српске спољне политике остао у сенци Нађе Хигл, разграбљених државних станова и годишњих одмора. Хвалили су га они коментатори који су га у ствари негирали, поданички понављајући научнофантастичну мантру о "четири стуба"; а критиковало га је неколико колумниста који су панично, другосрбијански, оценили да смо испали из америчко-европске и упали у руско-кинеску зону утицаја.

Због пословичне незаинтересованости српских медија за осетљиве теме, наша јавност остаће без одговора на кључна питања:

1) Ако је Тадић направио радикалан заокрет ка Москви и Пекингу, а по свој прилици јесте, колико нас кошта што такав заокрет није направио пре годину и по дана, када му је кључни партнер у власти била ДСС, неупоредиво кориснија за контакте са Москвом и Пекингом него Чанак, Динкић, Кркобабић и Угљанин?

2) Колико нас кошта што је Војислав Коштуница, док је био премијер, а зарад спаса рејтинга странке и/или јаловог савезништва са Г17, јурио Студију изводљивости уместо стратешког партнерства са Кином?

Касно Тадић до Пекинга стиже?

Пише: Миодраг Зарковић

понедељак, 31 август 2009 18:42

3) Колико нас кошта што је Зоран Ђинђић "прагматично" тражио партнере на Западу, иако је још тада "непревазиђеном визионару", како покојног премијера описују они који се већ шест година гребу о његову животом плаћену славу, морало да буде јасно да ће га олака обећања Американцима скупо коштати?

Најважније: да ли ће нам Кина и Русија узети за зло то што смо се окренули њима тек када нам је Бајден донео лоше вести, односно, када смо схватили да од Вашингтона и Брисела нећемо добити оно што смо замислили?